

Életút

Zuhog az eső.

– Mondtam már, hogy nem alkalmas. – Csend. – Mondtam már, hogy most erről nem tudok beszélni. Mit? Miért? Hát mert ez egy rohadt nyári tábor, bazdmeg. Ötméterenként emberek lófrálnak. Sőt, kamaszok lófrálnak. – Csend. – Szóval mit akarsz, de igazán? Ne szövegeelj. Ne szövegeelj, ne alázz meg, kérlek. Magadat is megalázod, és engem is. – Csend. – Jó, de... Te szemét, te aljas szemét. Mocsok.

Egy táborlakó fiú érkezik mögé, a torkát köszörüli. A nő a telefonkagylót az ölébe ejti, egy széken ül a fülkében, azon a széken, amit hosszú beszélgetésekre készített be valami régvolt táborozó.

– Igen? Mit akarsz?

– Tanárnő, csak azt szeretném kérdezni...

– Igen? – A kagylót babrálja, szórakozottan hallgatja a bűgő tárcsahangot, végre leteszi, kilép a fülkéből.

– Nagyon finom ez a...

– Mi?

– Azt hiszem, debreceni aprópecsenyének hívják. A mai vacsora.

– És?

– Elfogyott.

Csend

– És?

– Ez volt a vacsora. Illetve elfogy, ha a tanárnő nem siet. Mondjam, hogy tegyenek félre egy tányérral?

– Mondd, hogy igen.

– De félek, hogy elfogyott.

– Máris?

– Igen.

– Akkor ne tegyenek félre.

– De...

– Igen? De mi?

– A tanárnő éhen marad.

Csend, a fiú bizonytalanul megáll a nő mögött, pedig már semmi dolga, a tanárnőn gondolkodik. Tegnap kibeszélték a fiúkkal, csakúgy, mint az egész női felhozatalt. Nagyon szépnek látja, kicsi a melle, ezt megállapították, de szép nagyon. Csak hát harminc már, na, jó, huszonkilenc és fél. Hát igen. Hát öreg. Együtt nézik a sötétbe borult túlpartot, a harminc (na jó, huszonkilenc és fél) éves nő és a kamaszfiú. Seholy egy fény, csak a felhők és az esti mélysötét. Talán vihar lesz. Ezt meg is mondja a fiú, örül, hogy van mit mondania.

Igen, válaszolja a nő oda sem figyelve, még mindig a telefonfülke ajtajának támaszkodik. A fülke a nyári tábor egyetlen működő kapcsolata a külvilággal, így este, mikor az iroda már bezárt.

– Tanárnőnek van tüze?

A nő felocsúdik, megszólal benne a pedagógus.

– Te már dohányzol? Hány éves is vagy?

– Tizenhét – hazudja a fiú, aki két hete töltötte be a tizenhatot. Végül is, gondolja, a tizenhat már majdnem tizenhét. De szép ez a nő, istenem, de szép, én meg csak egy fiú vagyok, csak tizenhat. Rám se néz.

A nő habozva tüzet ad neki, és nem néz rá valóban. A túlpártot nézi, ahol semmit se látni.

Cseng a fülkében telefon, a nő felveszi. – Igen, én. – Csend. – Semmi. – Csend. – Csak pár diák. – Csend. – Beszélgetünk. – Csend. – Nem, többen vannak itt.

Hazudott, miattam hazudott – gondolja a fiú. – Ingrid miattam hazudott. – Így hívják a tanárnőt, és örömeiben így szólítaná, ha merné, persze nem meri.

A tanárnő egy bungalóba zárkózik aztán, szobatársa, a középkorú fizika-tanárnő ma nincs itt, igazoltan van távol, az ikreinek a foga fáj. Egyszerre mindkettőnek, bár szerinte csak az egyiknek fáj, a másik szolidáris.

A bungalóból keserves zokogás hallatszik. A nő sokára hallja meg az elfogódott kopogást. Odakinn zuhog az eső, a kamasz lucskos hosszú hajjal az esőben áll, a kezében lefedett tányér. A nő megtörli a szemét, hosszan fújja az orrát.

– Mit akarsz?

– Egyet...

– Igen? – kérdi a fiatal nő ingerülten.

– ...egyet megmentettem a tanárnőnek. Egy adagot. – Istenem, de szép. De szép, és de szomorú. De ezt csak gondolja, nem mondja ki. – Töltött káposzta. Illetve, bocsánat...

– Mit bocsánat? Miért?

– ...töltött paprika. Finom – mondja, aztán szabadkozik. – A debreceni ízé elfogyott – és esetlenül tartja a kék szegélyű fehér cseréptálat, rajta a tábor címere.

Az étel nem ázik, de ő igen, a hajából folyik a víz. A gimnáziumban, ahonnan érkeztek, liberális szemlélet uralkodik, engedélyezett a hosszú haj. Annyira nem liberális, hogy a diákok tegezzék a tanárokat, a fiú lesüti a szemét.

– Akár be is hozhatod.

A fiú a küszöbön habozik. A messzeségben villámlik.

– Villámlik – mondja. Nézik a villámokat, milyen szépek.

– Szárítsd meg a hajad – mondja a nő szórakozottan, bele sem gondolva, hogy a fiúnak az esőben még vissza is kell majd mennie, de hajszáritó sincs a közelben, és a nő üres tekintete máris elkalandozik. A fiú tanácstalan.

– Elhűl az étel... – ezt mondja, csak hogy mondjon valamit.

– Honnét vetted?

– Bemásztam a konyhaablakon, és a kondér aljáról kotortam.
 A nő újra sírni kezd, a fiú megijed.
 – Ez baj? A kondér alján a legfinomabb.
 – Mi az, hogy kondér?
 – Hát ilyen... nagy fazék. Nagyon nagy... hát igen... fazék. Csak a nagy-mamám így hívja, de ő...
 – Nem baj. – Annyira zokog, alig érteni, amit mond.
 – ...felvidéki. Anyukám is ott született. Holnap ő fog értem jönni. Piros Zsigulival.
 – Nem baj.
 – És... tényleg nagyon-nagyon...
 – Nem baj.
 – ...finom.
 – Nem baj.
 Megsimogatja a fiút. – Te hülye, nagyon hülye – mondja, de rá se néz. – Ezt most nekem mondja? kérdi az magában összezavarodva, semmit se ért, tüzel az arca. A nő magába roskadtan ül, a nyitott ajtón üres tekintettel néz a zuhogó esőbe kifelé, sokára néz rá a fiúra, úgy tűnik, most veszi csak észre.
 – Hát te? – kérdi. – Meg fogsz fázni. Vedd le a pólódat – mondja, és gépiesen törölni kezdi a fiút, aztán magához vonja, és megint sírva fakad.
 A fiú remeg.

A vihar elült, a nap izzó gömbje készül a tóba zuhanni, hogy ott sisteregve kihunyjon. Sötétedik, denevérek cikáznak a borús ég alatt. Ezt nézik némán, mindenek után. Egymástól távol ülnek.
 – Nincs semmi baj – mondja a nő.
 – De...
 – Semmi baj, mással is előfordul. – A nő szemérmesen elfordulva melltartót vesz.
 – Szégyellem magam.
 – A veled egykorú lányokkal biztosan jobban sikerül.
 – Gondolom, akkor most menjek el.
 A fiú tétován az ajtóban áll.

Másnap reggel a fiú egy csésze kávéval jelenik meg, a csésze egy csészealjjal van letakarva, nyilván, hogy ki ne hűljön.
 – Mit akarsz? – A nő bedagadt szemekkel sokára nyit ajtót, látszik, hogy sírt, és látszik, hogy épp csak felébredt.
 – Kávé.
 – Látom.
 – Két cukorral...
 – Mindegy. Egyébként keserűen iszom.
 – Keserűen, tényleg? – A fiún látszik, hogy ilyet el se tud képzelni.
 – Miért is ne, legalább a kávé legyen keserű, ha már az élet olyan édes.
 Némán állnak az ajtóban.
 – Miért, te hogy iszod a kávé?

– Én nem iszom sehogy.
– Nem adnak a szüleid, igaz? – kérdi a nő gúnyosan.

A fiú elvörösödik. – Sportolok, és...

Sokáig állnak az ajtóban, senki se szól, a nő álmos, a fiú le nem veszi róla a szemét.

– Gyere be, valaki meglát – mondja sokára nő, és ezt gondolja: anyám, hogy nézek ki. Csoda, hogy nem ijed meg tőlem.

A nő felöltözik.

Érdekes, gondolja a fiú, először mindig a melltartóját veszi fel. Tétován megfogná a tanárnő kezét, de a nő jéghideg.

Odakinn a hosszú eső véget ért, az esőcseppek, az apró üvegyöngyök szikráznak a palatetón az ébredező napsütésben, de ezt egyikük se látja. Egy távoli ágon egy fekete-fehér madár, a melle vörös kötény, dalol nagyon hangosan, köszönti a mit is? Nem hallja egyikük se.

Úristen, mit csinálok? Mi volt ez?, gondolja a nő.

Úristen, ha ezt a fiúknak elmondom, gondolja a fiú.

– De azt tudod, hogy ezt senkinek nem mondhatod el? – mondja a nő.

70 Az elutazás napjáig nem látják egymást, pontosabban dehogynem, de a nő nem vesz tudomást a fiú könyörgő tekintetéről, a fiú köszönni sem mer. Elutazás napján a táborirodára menet, ahol némi végső adminisztráció várta, a szomszédos díszteremből zongoraszót hall, benyit. A tábor viharvert pianóján a fiú játszik. Egy futamba belebicsaklik, újrakezdi, aztán megint. A tanárnőt, aki az ajtóban áll, nem veszi észre. Chopin, gondolja a tanárnő. Nem is Chopin, hanem... de mégis, ez Chopin. Szépen játszik. És valóban. A fiú lányosan keskeny kezei repülnek a billentyűkön, zene a fáradt nyárvégi rózsailleséssel vegyül, ami a gondozatlan parkból terül rá a tájra. Vége. Tétován lecsukja a pianó kopott fedelét. Szép keze van – gondolja a nő –, mint egy lányé. Egyébként is olyan, mint egy lány. – Alex! – ordít be egy kamaszhang az ablakon. – Foci, bazdmeg! Csak rád várunk! – Szóval Alexnak hívják. A fiú a romantikus prelűdhöz méltatlanul lecsapja a pianót, és rohan, a tanárnő épp csak vissza tud húzódni előle az ajtó árnyékába, a fiú nem veszi észre.

Odakint sípcsonttörő brutális meccs indul be, egyik csikócsapat gyilkolja a pályán a másikat, elborult szenvedéllyel kergetik a labdát, és rúgják fel egymást, Alex az egyik legvadabb. A tanárnőt, aki hosszú pillantást vet rájuk az épület sarka mögül, végig nem veszi észre.

Na, ezt felejtjük el nagyon gyorsan. Uhh, gondolja, és indul csomagolni.

Ingrid szórakozottan rakja a ruháit bőröndből jobbra és balra, piszkos, nem piszkos. Minden a mosandóba megy, amit a fiú láthatott rajta, ezt öntudatlanul teszi. Otthon, édes otthon. Aki miatt a telefonba sírt (megért ő ennyit?), valamit (meccset? Igen, talán azt) néz a tévében (ez milyen közhelyes), a tévé pedig fekete-fehér kis képernyős szovjet gyártmány, és aki (nem a tévé) többszörösen kudarcos cégtulajdonos-jelölt, mostani haldokló vállalkozása

használt autók adásvételével foglalkozik, és aki fuldoklik az adósságok mély vizében, és éppen mentőöv nélkül elmerül. „Milyen volt?” – ezt kérdi éppen. És: „Vacsorát vettél?” „Képzeld, belém szeretett egy fiú. Legalábbis azt hiszem.” „Akkor elhagysz? – ironizál a tévénéző, de csak fél figyelemmel, „Féltékeny vagy?” (Ingrid ezt viccből kérdezi, de azért figyel a válasza. A kérdés lehet vicc, a válasz legyen komoly.) „Persze hogy féltékeny vagyok! Még jó, hogy féltékeny vagyok, az én gyönyörűségemre más is szemet vetett, és az én gyönyörűségem most elhagyni készül.” „Akkor miért nevestsz?”

„Dehogy nevetek, teljesen össze vagyok törve”, és így tovább és így tovább. A telefonbeszélgetést, a lelkiileg és klimatikusán is viharosat, Ingrid szerint az utolsó esélyt a férfi már el is felejtette, láthatóan. Ingrid megalázva készíti a vacsorát: sült cukkini paradicsomszószban. Vagy ilyesmi, de nem figyel, oda is ég kicsit, és még bele is sír, egyébként. „Hát ez kurva sós lett” – így az ifjú vállalkozó.

Eszébe jut-e később a futó nyári kaland? Ha igen, ha egyáltalán, Ingrid története nem pontosan egyezik a valósággal, sőt sokban különbözik tőle, sőt voltaképpen mindenben más, ő saját változatot mesél magának a múltból, egyre jobban hiszi és egyre mélyebben éli át. Emlékeiben a fiú, Alex lényegesen idősebb és lényegesen érettebb, amúgy maga a kapcsolat annyira jelentőség nélküli, hogy jóformán meg se történt. Megtörtént egyáltalán? Csak egy fiúra emlékszik, aki kiköltözéskor hátranézni sem mer, és aki egy piros Zsiguliba száll, a hátsó ülésre. Elöl szigorú arcú szőke nő, mellette szomorú szemű cocker spániel, a nyakában a piros masni az autó színével harmonizál.

Ingrid szakadó esőben érkezik a pályaudvarra, hullámos haja (mostanában sötétszőke) pillanatok alatt csatakosra ázik, könnyű kis esernyőjét minduntalan kifordítja a szél. Az esernyőn mosolygó szívecskék, ezt szégyelli, de ez van, ez akadt a kezébe otthon, keresztlányja elfelejtett ernyője, de semmit se ér. A vidéki nagyváros, ahol a konferenciát rendezik, a legcsúnyább arcát mutatja. A nő egyébként is rosszkedvű, a férjjelöltté avanszált vállalkozón gondolkodik (aki már nem annyira ifjú), a hogyantovábbon gondolkodik. Vele él együtt, akit következetesen férjének mond, holott nem az. S. (nevezük így, bár Ingrid nem veszi a szájára a nevét) jóra való fiú, ahogy mondani szokás. Amúgy se nem fiú – ma már negyven – se nem jóra való igazából. Nagyot sóhajt, hagyjuk. A bejáratnál fiatal férfi várja, kezében táblát formázó kartondarab, rajta Ingrid neve és még a pedagógiai konferencia emblémája, ahová érkezett. „Ez derék, hogy kijöttek elém”, gondolja, de a kedve ettől még borús marad, mint az ég odafenn.

A fiatal fickó elkéri a bőröndjét, igazán előzékeny. Beszállnak. Beszélgetnek „Messzire megyünk?” „Nem, dehogy.” „Meddig marad?” „Végig.” stb. Városokról beszélgetnek, illetve jobbára a sofőr beszél, Ingrid szórakozottan felelget. Kiderül, egy városban születtek. Ingridnek ekkor arcába szökik a vér. Nézi hátulról a fiatal tarkóját, nézi, nem szól. Aztán mégis: „Alex?” kérdi óvatosan. Igen, ő az, mint szemérmes mosollyal vallja be a fiú.

– Hát most megleptél.

A fiú kuncog, nem fordul hátra.

– Hány éves vagy most? – valamiért ezt kérdi a nő, csak hogy kérdezzen valamit.

– Huszonegy.

– Mit csinálsz itt?

Utolsó éves alapszakos egyetemista a helyi egyetemen, és mond egy szakit is, de Ingrid nem figyel. A konferencián csak alkalmi sofőrként segít be. „Kell a pénz.” Nem részletezi, mire. „Biztos lakást venne a barátnőjével.” Gondolja nő, de inkább S.-en gondolkodik, „Tényleg hozzámegyek? Te jó isten!” S. újabban iszik, bár az ő, azaz S. fogalmai szerint ez nem ivás. Ingrid az ablakon át az eső mosta szürke várost nézi, közönyösen válaszolgat, tegeződést javasol. Épp ezt hallja, egy szövegfolyam közepén:

– Megláttam a tanárnő nevét a listán, és mondtam, ezt én szeretném. Már hogy ezt a fuvart.

Hallgatnak.

Ingrid, maga se tudja, miért, elmeséli, hogy férjnél van, boldog házasságban él.

A fiú magáról nem mesél.

Valahogy így:

– És a tanárnőnél mi újság?

– Tegeződünk, megbeszéltük. Amúgy mi lenne? Semmi különös.

– Ez... remek.

...és így tovább. Még semleges vizeken eveznek.

– Holnap, a konferencián már nagyon várják a tanárnő előadását, illetve bocsánat a te előadásodat. Még egy barátom is eljön meghallgatni téged, akinek semmi köze az egyetemhez. Egy buta mérnök, még csak nem is pedagógus.

Csend.

– Kíváncsi rád – teszi hozzá a fiú.

Ingrid felel.

– Miért?

– Mit miért? Miért buta, vagy miért mérnök?

– Miért jön el?

– Meséltem rólad.

A fiú megérzi, hogy vékony jégen jár, a hangulat a kocsiban megváltozott.

– Mármint mit?

– A... nyári hétvégét.

– Fogalmam sincs, miről beszél.

– Amikor... együtt voltunk.

– Semmi ilyesmire nem emlékszem.

– Rendben, legyen így – egyezik bele gyorsan a fiú, és mostantól csak előre néz.

Hallgatnak sokáig.

– A tanárnő ma is gyönyörű – mondja teljesen váratlanul.

Látszik, hogy erre a mondatra ő maga se volt felkészülve. Maga is meglepődik, hogy a száján ez kiszaladt.

Csend.

– Sose voltam az – mondja a nő sokára.

– Úristen, dehogynem.

Csend.

– Szóval a tanárnőnél mi újság? – kérdi újra, feszélyezi a csend, a tenyere izzad.

– Tegeződünk, még mindig.

– Bocsánat. Hát igen, bocsánat, hogy... És veled mi újság?

– Ahogy mondani szokták, boldog párkapcsolatban élek.

– Ez... örülök.

Csend, ezúttal hosszúra nyúlik.

– A tanárnő... Ingrid, nincs kedved meginni egy...?

– Most?

– Hát... most, igen. – Nem mer oldalra nézni, nedves tenyérrel a volánt szorítja.

Csend, még hosszabb, mint előbb.

A bárban délutáni hangulat, magányos, középkorúnál fiatalabb, de már házsnak indult férfi az egyedüli vendég, a pultnál eltökélten iszik, ködös tekintettel a pult dióbarna deszkájára mered, és saját mozt néz, amit csak ő lát. Öltönyben van, nyakkendője félrecsúszott, gyér haja csatagosan kopaszodó fejére tapad. A részeg meg egy lomha takarítónőt nem számítva maguk vannak, tanácstalanul megállnak a terem közepén. A székek még az asztalokra borítva, a hajópadlót a kövér takarító lustán seprí éppen, az ablakok tárva-nyitva, a télvégi hideg dacol a tegnapi cigarettabúzzal, a tétova napfény téves címre érkezett, a bár félhomályos. A pultban sokáig senki sincs, mígnem kiderül: a lompos takarító egyben pultos is, mikor ortopéd cipőben a pultba sántikál. – Asztalnál nincs kiszolgálás – közli. Kint zuhog az eső, nincs kedvük kimenni.

A részeg férfi hosszan végigméri őket, és ennyit dünnyög talányosan:

– Minden nő... – mondja, aztán feje előrebillen.

A fiú zavarba jön, Ingrid a fiú zavarát megszánya elszánja magát, a nyitott ajtóhoz legközelebb leül, és rámosolyog.

– Te állni fogsz?

A fiú szenvedélye évekkal ezelőtti emléket idéz. De mi a fiúban ez a szenvedély? Mi a szenvedély egyáltalán? Izzadt testek meztelen összefonódása, ennyi?

Ezen gondolkodik a nő, miközben a sötétben hallgatja az alvó fiú szuszogását.

Reggel a nő ezt a butaságot tudja kérni tőle:

– Nem zongoráznál nekem valamit?

– Én? Most?

– Igen, erre gondoltam.

A fiú értetlensége teljesen nyilvánvaló.

– Nincs is itt zongora.

– Képzeld, van. A rendezvényteremben láttam, odaát. Benéztem este, ott lesz a konferencia.

– Honnan veszed, hogy tudok zongorázni?

– Hallottalak annak idején. A nyári táborban.

– Nem emlékszem.

– Nagyon szépen zongoráztál, mikor...

– Nem emlékszem.

– De hát...

– Nem emlékszem.

Reggelizni mennek, némán isszák a kávéjukat.

74

Lássuk a nőt, hogy hát ki ő most valójában? Persze, mi a most? Tenyere-ljünk az idő lebegő papírfüggönyébe, ne törődjünk vele, hogy öt ujjunk maszatnyomot hagy a végtelen lapon, szúrjunk gombostűt a vége nincs fe-hérségbe, legyen ez a Most, hívjuk így. Most vagyunk. Hát itt vagyunk, és ez a nő, és ez a férfi. Lássuk a nőt előbb. Mi kavargya fel ennyire a férfiakat, kortól függetlenül, ha a közelébe kerülnek? Mi a titka? Nos, nem modora, az semmiképp. Húvös, nem bátorít, flörtölös vicceken nem nevet, a neki előrenyitott ajtót éppúgy nem veszi észre, mint a számára előzékenyen ki-húzott széket. Nem látja a férfigesztusok sokaságát, ami neki szól, személy szerint neki? Vagy levegőnek nézi? Vagy egyszerűen megszokta annyi év alatt? Negyvennégy éves, szebb, mint valaha, mondaná, aki látta valaha, bár kevés ilyen van. Mondjuk így, engedékenyen: vonzóbb, mint valaha, persze másképp az, mint valaha, nem az a fajta, aki régi kapcsolatokat ápol. Nem festi a haját, nincs szüksége rá, a szókeség a múlté, keveset sminkel. Alakja, ahogy mondani szokás, asszonyosabb, már nem róná fel a nőiesség hiányosságait a kamasz fiúk falkája, akik rajongásának tanár-ként tárgya volt. Tárgya, és nem alanya, hiszen a férfialom tárgya nőnemű néma tárgy, és szerencsére Ingrid nem beszél. Sokat hallgat, sőt (ez szinte udvariatlan), sokat nem figyel, ha beszélnek hozzá. Megközelíthetetlennek tartják, épp ezért, holott dehogy. Gondol-e a fiúra? Ugyan. (Ide egy húvös mosoly beférne, ha hallaná.) Tudja-e még a nevét egyáltalán? Nem való-színű. Hazugság, természetesen, hogyan tudná, hiszen épp nemrég jutott eszébe, egy csapat hangos kamaszról, akik feltülekedtek a buszra, amivel hosszan utazott, jókedvű és trágár üvöltözésük betöltötte az addigi gázolaj-szagú templomi csendet. Ekkor eszébe jutott Alex, bár a neve csak nagy sokára. Hány éves is most? Nos, hát, negyvennégy mínusz tizenhárom. Hát, ha ennyi, akkor ennyi. (Ingrid egyébiránt kevesebb különbségre emlékszik, sőt meg is merne esküdni erre.) És akkor most beszéljünk Alexről, róla is szót kéne ejteni? Isten őrizz, isten őrizz. Mi van egy férfin érdekes? Egyfor-ma az mind. Hagyjuk Alexet békén, aki félévi gyors és kegyetlen házasság után éppen elvált, róla ennyi épp elég.

A következő találkozás valóban a véletlen műve, teljesen banális: szembe-jönnek a járdán. Ha a járda szélesebb volna, talán észre sem vennék egy-mást, de így felismerés, mosoly, a beszélgetés két felnőtt beszélgetése, akik

kíváncsiak a másikra, más ez, mint bármikor korábban. Alex éppen boszszankodik, egy kerékpáros futár feldöntötte őt („a járdán, képzeld el, Ingrid! A járdán!”), és a nadrágja elszakadt. Érdektelen szövetnadrágnak tűnik, a lábszárán valóban egy csúnya szakadás. Alex gesztikulál, dühösködik („meg sem állt a nyomorult!” És: „Most kereshetek egy szabót... Vagy kidobjam?”), eközben dobálja a hullámos haját, sűrűn beletúr, olykor szinte fotópózba áll. Hiú lenne? Ingrid tűnődik. Régről erre nem emlékszik. Egyszer csak maga számára is váratlanul felajánlja, hogy orvosolja a sérülést, amennyire lehet. Hát ugye, végesek az eszközei, de... Kiderül, hogy Ingrid a közelben lakik, sőt egészen közel.

– Össeöltöm, semmibe nem tart. Legalább hazáig kitart.

A nadrágtalan Alex lopva körülnéz a lakásban, nem látja férfi nyomát. Nadrágtalanul nehéz nem feszélyezettnek lenni, de neki rögtön sikerül, világfi modorban cseveg, Ingrid hallgat, a varráshoz szemüveget használ, ezt a fiú megdicséri. Ingrid most mosolyodik el először. „Nem olyan nagy dicsőség, majd megtudod. Most próbáld fel, lássuk!” A fiú a szemüvegre érti, a nő a nadrágra. Nevetnek. Ingrid eligazítja a szövetet, ehhez letérdel. Senkinek nem akarózik megszólalnia, zavaros csendben keresik a szót.

– Igen? Mondtál valamit? – kérdi végre Ingrid a némaságban. Nevetnek.

Így esett, hogy Alex (több lépcsőben persze) Ingridhez költözött. És Ingrid csodálkozva észlelte, mennyire nem ismerte őt annak idején. Alex a való életben önteltnek, hisztérikusnak, egoistának bizonyult, de kisfiús bája látán, amit máig megőrzött, a nőt lelki béke fogta el, és megtanult nem veszekedni. Sokat túrt (még más nők fel-felbukkanását is), annyit, amennyit korábban nem sejtett magáról.

Alex szereti a nőket, és a nők is őt. Alex akkor szerelmes, ha ellenállást tapasztal, ez izgatja, ez korbácsolja fel. Könnyű hódításaira szinte nem is emlékszik. Gyakran udvariatlan, olykor a durvaságig. Ingrid ma már nem mondana olyat, mint mikor először hallotta őt az anyjával telefonálni. „Hogyan beszélhetsz így anyáddal?” „Hogy így?” „Paraszt voltál vele, egyszerűen paraszt.” „Közöd?” És Ingrid megtanult hallgatni.

Ingrid a lakással műkandallót is örökölt, az elektromos lángokon sokat és gúnyosan nevetett, mígnem dühösen kidobta „Műanyag!” „De hisz nem is műanyag...!” – így Alex. „Mű, minden mű, nem akarok a lakásomba ilyesmit.” „Az ember nem dob ki ilyesmit.” Alex már-már dühbe jönne. „Szedd össze magad, ez csak egy bútor” – így a nő hűvösen. És valóban, a nő lakása minimalista, bútor alig, minden lakkozott nemesfa. Számos más alkalommal a fiú anyja került szóba. „Tudod, hogy hívogat engem?”, és Ingrid lóbálja a telefonját nyomatékkal. „Mit akar?” „Hogy tűnjek el az életedből.” „És te mit felelsz?” Hát így valahogy. Egy ízben még Alex apja is szóba kerül. „Ma felkeresett egy nő, a hatvanas évek divatja szerint öltözött. Még kis kalapkája is volt. Paulina.” „Óh.” „Szolidaritásáról biztosított. Hogy tud a zaklató telefonokról, de ne törődjek vele. Hogy emel-

kedjek túl, és legyenek boldog.” „Pál, amúgy. Pál a neve. Ó az apám” – sóhajtja Alex. „Kedves volt nagyon. Azt mondta, a volt feleségétől nem tud megvédeni, de lélekben velem van.” „Legyél boldog, ezt mondta az apám?” „Kedves volt nagyon.”

Egy este pisze orrú kis szöszikét talált a lakásában, mikor hazatért, a szösze abban a vénséges bőrfotelben lógázta a lábát, amelyet a nagyapja házából menekített ide Ingrid, a nagyapja halála után.

– Szóval te vagy az – nyugtázta a szöszi, kíváncsian nézte őt, és még hoztette: – Alex most nincs itt, de jönni fog.

Ingrid nézte a kis szókeség fekete csipkebugyiját és hatalmas, himbálózó fülbevalóit (egyebet nem viselt), és úgy tűnt számára, hogy a lány nem egészen józan.

– Öltözz fel, és húzz innen.

Elfordult, és lerúgta a cipőjét. Kifelé indult, hogy ne lássa távozni a lányt.

A szöszi nehézkesen felállt, és a következő bejelentést tette némi fülbevaló-himbálás közben:

– Terhes vagyok. – Megint kíváncsian nézte Ingridet. – Vannak gyerekeid?

– Mi a fene közöd van hozzá?

– Szóval nincsenek. – A szöszi a fejét csóválja, a fülbevalók táncra kelnek.

Ingrid nem tud szülni, Ingridnek nem lehet gyereke.

76

A nagy előszobátükör előtt ül, míg a szöszi, sokára összeszedve magát mögötte, elsuhan. Nézi a saját arcát, mintha emlékezetből kéne majd megrajzolni. A szoba körülötte egy unalmas zsánerfilm üres díszlete a legmodorosabb rendező életművének legpocsekább korszakából. És ő, mint legrosszabb színésznő a legrosszabb filmből, elfelejtette a szerepét. Nem tud megszólalni.

– Tiszta ón a természetben nagyon ritkán található, többnyire oxid vagy szulfid formájában fordul elő. Szinte mindig más fémekkel ötvözték. Már említettem az egyiket, ez az ólom, miáltal az ón olvadáspontja még alacsonyabbra száll, és jobban kitölti az öntőformát. Az ólom azonban mérgező, és már idejekorán törvények írták elő a keverés lehetséges felső arányát. Legismertebb ötvözése a rézzel történik, de hát ezt te is tudod, az eredmény a bronz. Ötvözték néha antimonnal, sőt cinkkel is, mit szólsz?

– Ez mind szép, de ehhez mit szólsz? A fiatalabb lányom, már hogy a kisebbik, úgy érte, aki kisebb, meg fiatalabb, mértéktelenül kigömbölyödött. Mondjuk ki: meghízott, de piszkosul. Fogalmam sincs, miért, ő se érti. Pedig mi soványak vagyunk, mondhatnánk: karcsúak. Hát ő nem. Csak mi, többiek.

– Miért tették mindezt? Mert az ón lágy és hajlítható, ez remek, de hát nem szilárd, ó, sajnos, nem szilárd, önmagában törik, szakad, karcos lesz, hőre érzékeny, de fagyra is. Nem bírja a fagyos természetet, eleinte kis felületen, később egészében is az óntárgy sűrű porrá esik szét. Ez a folyamat megállíthatatlan, ezt ónpestisnek hívják.

– Ez szomorú. És csak eszik és eszik, és hízik és hízik. És persze sír, mint a záporosó.

– Ezért is ilyen ritkák az ilyen emlékek, mint ezek a fajanszkorsók ónfedéllel. Boroskancsó a tizenhetedik századból, felirata: „Dicsérjétek az urat.” A hátoldalán: „Hűségben járok.”

– De hát miről is beszélünk mi ketten? Valahogy az egész beszélgetésünk olyan szurreális.

– Mi ketten, Lánia, egyről beszélünk, a fiadról beszélünk. Vagy venni akarsz egy kancsót ónfedéllel?

– Gumis derekú nadrágot kell hordania. A lányomnak. Hogy a pocakja...

– Értem.

– És tönkrement a házassága. Egyértelműen ezért.

– A gumis derekú nadrág miatt?

– Igen!

– Hát ez tényleg elég szurreális, ez a mi beszélgetésünk.

– Miattad nem lett unokám. Miattad, te kígyó. A lányom hát, jaj, kinek kell egy tehén, aki csak bög és sajnáztatja magát, meg lehet fulladni mellette, te meg képtelen vagy... Küldd el a fiamat magadtól. Rabságban tartod, terrorban tartod.

– Visszajönne. Mindig visszajön.

– Te kígyó.

– Mit tehetek? Csúfítsam el magam?

– Mit beszélsz, bolond... És miért ne, egyébként?

77

A nő kezét (Ingrid szép kezéről beszélünk) apró barna pigmentfoltok tarkítják, májfoltok, ő így hívja, a hajában szürke csík, ez látszik, ahogy a kezével a haját igazítja, a hajába tűr. A mozdulat a régi, Ingrid is a régi, a hűvös Ingrid. A haját nem festi. „Ötvenhárom vagyok – mondta erre egy barátnőjének –, ez van, ez a szexepilem.” A keze jobban zavarta, krémeket használt, ilyen-olyat, aztán feladta. Ez meg a nyaka, a megereszkedett bőr a nyakán árulkodik a koráról, de békésen (inkább persze békétlenül, de ez csak rá tartozik) tűri, egyébként elengedte az egészet. „Elengedtem az egészet, ez van”, mondja. „A szürke tincs a hajadban még izgató is lehet. A fiatalabb férfiaknak ez bejön. De mindegy is, még mindig szép vagy”, sóhajtja irigyen a barátnő, és tényleg irigy, pedig fiatalabb. „Egy fiatal férfinak így kellesz, lehet, éppen így”, mondja. Ingrid hallgat. Öt év telt el, míg Alex jelentkezett.

– Meglátogatott anyád, és...

– Bolond.

– Kicsoda? Ő? Vagy én?

– Futóbolond.

– Azt akarta, hogy...

– Tudom, mit akart, Ingrid. Gyűlöl téged.

– Igazából nem derült ki, mit akart.

– Azt mondta, valami köcsögöket árulsz mostanában. Mióta nem tanítasz.

- Egy kis aukciósháznak dolgozom. Látod, ez itt. Régiségeket árverezünk. Ezt is látod. Anyád úgy tett, mintha érdekelné.
 - Ne dőlj be neki. Ravasz öregasszony. Meg akart büntetni téged, amiért...
 - Miért?
 - Hagyjuk.
 - A lányáról beszélt, már hogy a testvéredről.
 - A húgom szörnyen meghízott.
 - Jézusom, Alex. Ne kezd te is.
 - Talán valami szerelmi bánat. Vagy a hormonok. Vagy mindkettő.
 - Nem tartozik rám.
 - Szerinte megrontottál engem. Ezért siklott ki az életem.
- Innentől Ingrid hallgat, és Alex belekezd.

Beszélgetnek egy pohár valami mellett, amire egyikük sem figyel. És mivel az emberek zöme a beszélgetést úgy képzei, hogy valaki némán hallgatja, amíg ő beszél, némán, de figyelmesen, sőt egyetértőleg figyelmesen, ezért, és mert Ingrid figyelmes hallgató tudott lenni, Alexből ömlött a szó. Mennyire más, mint tizenévesen! Két különböző ember. De hát sok ember lakik bennünk, gondolta Ingrid. A nő a kis asztalkán könyököl, ez nem elegáns, ezt húsz éve még nem engedte volna meg magának, előtte a bicegő tonettasztalkán egy pohár chardonnay, amibe bele se kortyolt, és hallgatja a férfinak az élet, a sors és főleg a nők elleni zaklatott vádiratát. Az anyját is szidja, aki rátelepszik. Mindenki összeesküdött, őt hallgatva ez nyilvánvaló. Az aukciósház kicsiny bárjában ültek le (csak két kis asztal összesen), minden szecesszióutánzat (bár Ingrid főnöke ezt art decónak hívja, de ezen nem vesznek össze), minden mahagóniszín és mélyzöld (a főnök szerint abszintzöld, Ingrid szerint Benetton-zöld, de ezen sem vesznek össze), ide lép most be a főnök maga, alacsony, erősen kopaszodó középkorú ember (ritkuló hajó, már nem fiatal, a főnök így fogalmaz erről) V nyakú pulóverben (Ingrid szerint szvetter, a színét most tényleg hagyjuk), figyelmesen végigméri Ingridet és a látogatóját, aztán szó nélkül távozik, Ingrid pedig úgy tesz, mint aki észre sem vette. A főnök amúgy meleg és szingli és hisztérikus, és naponta mondja, hogy ha érdekelnék a nők, szerelmes lenne Ingridbe, de ez most mind-mind érdektelen.

Ketten maradnak, kis csend.

- Megleptél – így Alex. Hunyorog a szembefényben, a haját már nem dobálja, meg is ritkult, ez látható.
- Mivel tudlak én meglepni? – kérdi Ingrid.
- Hát, hogy például itt találalak. Értesz az önöntéshez? Már nem tanítasz?
- Sehonnan. Kapok egy írást, felolvasom, ennyi. És már rég nem tanítok.
- De érthetnél is. Hiszen kémiát tanítottál.
- Valóban.

Ekkor kezdődött egyébként Alex betegsége, de ezt még nem tudta, nem látszott rajta semmi, nem tudta Ingrid sem, pláne, és hogy mi lesz belőle, és milyen hamar.

- Kémiát tanítottál. Igaz?
- Valóban.

- Hány éve is, hogy...?
- Nem tudom.
- *Huszonnégy* éve.
- Valóban.

Az ónkancsókat nézik, az ónpoharakat nézik.

– Mióta érdekelnek a régiségek? – kérdi Ingrid, nem vár választ, de nem is kap.

A lenyugvó nap utolsó fénycsíkot vet a tárgyakra, egy ór lép be, egyúttal portás, öltönyben van, nagyon elegáns, a mennyezeti világítást kapcsolja fel, a neoncsövek hunyorogva életre kelnek. Furcsák a neoncsövek a szecesszióban, de főnöknek ez tetszik, úgy tűnik. Ingridnek meg mindegy.

- Nagyon szégyelltem magam.
- Akkor most, szégyen ide vagy oda, van egy gyereked. Szóval, mit keresel itt?
- Nem tartotta meg. Egyébként engem sem. Engem sem tartott meg.
- Kanyargós történet.
- Igen, azt hiszem, én már mindent láttam az életben.
- Ha azt hiszed, mindent láttál az életben, sokszor meg fogsz még lepődni.
- Gyönyörű vagy.
- És a kancsók?
- Te szebb vagy.
- Ne udvarolj. – Ingrid hűvösen mosolyog.
- De tényleg, mit keresel itt?
- Árveréseket vezetek. Holnap is lesz egy, részt vehetsz.
- Ez nagyon romantikus!
- Semmi romantika, minden online megy. Az, hogy néha megmutatjuk a tételeket élőben is, kivételes. Anyádnak udvariasságból megmutattam.
- Természetesnek vette, gondolom. Ő lélekben egy nagyhercegnő, akit mindenki kiszolgál.
- Láttam.
- Nem sértő ez neked?
- Ez a tulajdonosok dolga. Én teszem, amit mondanak.
- Csend, a neoncsövek egyike halkán pattog, ezt hosszan hallgatják.
- Rettentően sajnálom, hogy neked nem lett gyereked. Tudom, hogy mindig szerettél volna.
- Ezt most miért mondod?
- Jó anya lettél volna.
- Ki tudja?
- És ha én, akkor...?
- És te, mit keresel itt?
- Megláttam a fényképed a nyomtatott katalógusban, ezért. Anyám is látta, és meg akart óvni. Tőled. Ezért jött ide, sőt előttem jött ide. A rossz szellemem vagy, szerinte.
- Nem is tudtam, hogy benne vagyok a katalógusban. Sejttem, melyik fotó. A francba, azért szólhattak volna. Kapnak újabb fotót.
- Nyugalom, nem fogok ónfeldelű kancsókat venni a tizennyolcadik századból.

- Tizenhetedik.
- Nem fogok ónfedelű kancsókat venni a tizenhetedik századból.
- Most megnyugodtam.
- Nevetnek, Ingrid halkabban, Alex vidámnak tűnik. Felszabadult?
- Mióta nem tanítasz?
- Rég nem.
- Nem hiányzik, gondolom.
- Honnan veszed? De igen, nagyon. Ráadásul hiány van kémiatanárokból.
- Belőled van hiány.
- Hagyd ezt. Kérlek, ne.
- Csókolóznak, Alex megőrül, Ingrid hagyja. Érzik a főnök árnyát az üvegajtó mögött.

- Örülök, hogy hajlandó voltál találkozni velem.
- Mért ne lettem volna hajlandó?
- Nem voltam mindig jó veled.
- Hagyjuk ezt már.
- Sose voltam jó veled, ez az igazság.
- Régen volt, Lánia.
- Tegnap, mindig.
- És, hogy vagy mostanában?
- Szédültem a dühtől, ha...
- Nemrég meghalt a férjed, tudom.

80

- Még akar valamit az idős nő csinos teveszór kabátjáról mondani, de míg Ingrid a szavakat keresi, a nő, akit Lániának nevezett, dühösen leinti.
- Ugyan, férj, milyen férj – az idősebb nő megvetően legyint. – Nagyon haragudtam rád.
 - Alex miatt, a fiad miatt. Jogosan.
 - És milyen bolondul viselkedtem. Abban az árverőházban. Így hívják, ugye?
 - Ugyan. Régen volt, és...
 - Nem értem én már ezt a világot. – Szélesen int, nem tudni, a kis téren harsogó gyerekekre érti-e, vagy bármi másra. Az öregasszony zihálva a járókeretére támaszkodik. Az elvadult parkban, ahová Ingriddel kísértette el magát, ahol gyerekek hangoskodnak, és ahol vad színekkel zavarta össze a lombokat az ősz, padot keresnek.
 - Ott ülünk le.
 - Elvergődnek a közeli padig, a vérvörös deszkák elvesznek a ráhullott vörös avarban, Ingrid szabad helyet kotor.
 - Már nyugdíjas vagy te is Ingrid, ugye?
 - Idén nem, még jövőre sem. Változik a korhatár. Mindig meg akartam kérdezni, honnan ez a név: Lánia?
 - Pedig egyszerű: Melánia. Gyűlölöm. Sok pocsékság jutott nekem részemül, ez is.
 - Miért akartál beszélni velem? Nem vagyok együtt Alexszel, ha ezt akartad.

– Ellenkezőleg. – Az öregasszony zihál. – Épp ellenkezőleg. Ha már így lett, legyen ez neki, legalább ez, hiszen... Azt szeretném, hogy...

Az öregasszony hangja zihálásba fullad. Ingrid hallgat, nem tudja, miről beszéljen, hallgatja a fulladó hangokat. A valahai piros Zsiguliról kezd beszélni, milyen szép retró autó lenne. Az öregasszony türelmetlenül rálegyint.

– Tudod, nagyon egyedül vagyok.

– Mindenki egyedül van.

– Nem, nem igaz. Neked ott a fiam. Tudod, csak az fáj, így, a végén, hogy engem soha senki sem szeretett. (Úristen, csak nehogy sírni kezdjen!, Ingrid gyomra görcsbe rándul). A fiam csak téged, a férjem, na, őt hagyjuk. Illetve egyvalaki, a kutyáim. Soha olyan rajongást, olyan... Nem éltem át. Azt láttam a kutyám szemében, meghalna, ha... Pedig csak egy kutya. – Fulladva elhallgat. – Menjünk haza – mondja sokára.

Nehézkesen elindul, hátra sem nézve. Ingrid egyedül áll, egy szélroham avart szór a vállára és a fürtökben őszülő hajára. Nem festeti.

– *Negyvenkilenc* vagyok, negyvenkilenc pontosan.

– Tudom, kicsim.

– Nagyon fáj, nagyon.

– Érzed, milyen hideg a kezem a homlokodon?

– Mindenki engem kínoz, pedig rosszul vagyok.

– Igen, kicsim.

– Minden reggel és minden este szörnyen érzem magam.

– Igen, kicsim.

– És nappal is!

– Szegénykém, szegény Alex.

– És te erre nem mondasz semmit?

– Megsimogatlak. Ez segít.

– Hagyjál. Hagyjál! Csak erre vagy képes: „Igen, kicsim.”

– Régen szeretted, ha...

– Legyen vége. Legyen végre vége!

– Ezt akarod?

– Hol van anyám?

– Ő már rég nem él.

– Mesélj valamit.

– Nem jobb, ha alszol?

– Mesélj valamit, Ingrid.

– Mit meséljek?

– Miért vagy türelmetlen? Miért vagy hideg?

– Itt vagyok veled.

– Mondj bármit. Félek, ha elalszom.

– Lebontották az iskolát, ahol tanultál. És tanítottam én.

– Utáltam, utáltam.

– Mitől, mitől félsz?

– Mindjárt azt mondom: „Szedd össze magad.” Mindjárt azt mondom: „Nem viselkedhetsz így.” Jéghideg, közönyös nő, miattad vagyok beteg.

- Sose mondanék ilyet.
- Miért van mindig éjszaka, vagy hajnalodik végre?
- Fényes nappal. A delet harangozta odakinn a templom.
- Hívd anyámat.
- Anyád halott.
- Sötét van, teljesen sötét.
- Ne félj.

Szerzőink könyvei

